

Μίμηση του Χριστού ή «περί του κατ' ίχνος Αυτώ ακολουθείν» (3ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Να, λοιπόν, η εικόνα και το πρότυπο της αναπλάσεως σε όσους θέλουν να μιμηθούν και να ανακαινισθούν. Από τη βρεφική ηλικία μέχρι την ενηλικίωση, ό,τι αφορά την ανατροφή και την επικοινωνία, και μετά ο κανόνας των σχέσεων και της συμπεριφοράς προς τους πλησίον, ταπείνωση και υποταγή στην αναστροφή, πραότητα και αγάπη στις σχέσεις και τη συμπεριφορά. Να η οντολογική ανακαίνιση του ανθρώπου, ότι με το πάθος του Κυρίου μας πραγματοποιείται και κερδίζει η ηθική των Χριστιανών την εξαιρετική θέση της. Το βαθύ αυτό νόημα ερμηνεύει την μωρία του Σταυρού, που ο Πάυλος εγκωμιάζει, και που παραμένει στους Ιουδαίους σκάνδαλο και στους κάθε είδους ειδωλολάτρες μωρία.

Όπως προανεφέραμε, το επίκεντρο του μυστηρίου του Σταυρού, που κάθε πιστός προσκαλείται αλλά και φιλοδοξεί να σηκώνει ακολουθώντας τον Ιησού, σ' αυτά τα φαινόμενα σύντομα διαφαίνεται: πραότητα και ταπείνωση στη συμπεριφορά, αγάπη και αυτοθυσία στις σχέσεις του, και έτσι ο άνθρωπος ευρίσκεται εφαρμόζοντας το νόμο του Χριστού. Η κατ' αυτόν τον τρόπο μίμηση των πιστών στο πάθος του Κυρίου μας είναι το ουσιωδέστερο επίτευγμα της ολοκληρωτικής κοινωνίας τους όχι μόνον στο πάθος, αλλά και την ανάσταση και τη δόξα της αναλήψεως του Σωτήρος μας, όπου στα δεξιά του Πατρός υποδέχεται κατά το ευαγγέλιόν του όλους τους δικούς του, «για να βρίσκονται όπου είναι και Αυτός και να βλέπουν τη δόξα του»(Ιω. 17,24).

Ο Άγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος αναφέρει κάτι ανάλογο σε μία των κατηχήσεών του, το εξής· «όσοι δεν μιμήθηκαν τα πάθη του Χριστού διά μετανοίας και υπακοής και δεν μετείχαν στο θάνατό Του, δεν θα γίνουν συμμέτοχοι ούτε της πνευματικής του αναστάσεως, ούτε θα λάβουν Πνεύμα Άγιον». Η άρση άρα του Σταυρού ως καθήκον όλων των πιστών, κατά τον Παύλον, «αν μαζί με τον Χριστό πεθάναμε, μαζί του και θα ζήσουμε,...αν τον αρνηθούμε,και εκείνος θα μας αρνηθεί»(Β Τιμ. 2, 11-12), καθίσταται το κύριο μέλημα και παρουσιάζει τη χριστιανική ζωή ομολογιακήν επιταγή και όχι συμβιβαστικό σύστημα. Το νόημα του Σταυρού σαν περιεκτική φιλοπονία ερμηνεύεται στην ακρίβεια της τηρήσεως όλων των εντολών, των οποίων —έστω και της ελαχίστης— η παράβαση θα έχει

ως αποτέλεσμα να «κληθεί ελάχιστος» ο φταίκτης.

Την ακρίβεια της ομολογίας τους οι Μάρτυρες της Εκκλησίας μας, όλων των εποχών, ξεπλήρωναν με κάθε λεπτομέρεια. Χαρακτηριστική όμως αποδεικνύεται η ομολογία των Νεομαρτύρων επί τουρκοκρατίας. Πολλοί απ' αυτούς τους μακαρίους, αρπαζόμενοι από τις τυραννικές ορδές των κρατούντων στα διάφορα παιδομαζώματα, υποχρεώνονταν σε ακούσιο διά της βίας εξισλαμισμό στη βρεφική ηλικία και ουδέποτε είχαν συνείδηση ότι παρέβησαν τη δική τους πίστη διά το ανωριμο της ηλικίας. Σε όσους δε γινόταν αυτό γνωστό μετά την ενηλικίωσή τους μεταμελούνταν και επέστρεφαν με μετάνοια στην χριστιανική τους πίστη και πάρα πολλοί κατέφευγαν στον μοναχισμό. Η φωνή όμως της ομολογιακής συνειδήσεως δεν σιωπούσε και μετά από τη σκληρή μετάνοια, ώστε πολλούς βρίσκουμε να παραδίδονται εκουσίως στους τυράννους και να ελέγχουν με παρρησία την αδικία που έγινε εις βάρος τους και με σκληρά βασανιστήρια και ποικίλα μαρτύρια να ξεπλένουν την πρώτην, έστω και ακούσια, άρνηση.

Ο δρόμος προς το μαρτύριο και, γενικά, η ομολογιακή θέση της χριστιανικής πίστεως δεν παρουσιαζόταν μόνον σε ημέρες διωγμών στις θερμές και ζέουσες καρδιές των πιστών, αλλά και μετά τη παύση της πολεμικής λαίλαπας των διαφόρων διωγμών. Επινοούσαν τρόπους και μέσα εκουσίου σταυρώσεως υποβαλλόμενοι σε διάφορες ασκήσεις στερήσεων και αγώνων, που αν και φαινόταν ότι αγωνίζονταν κατά της περιεκτικής κακίας και υπέρ της αποκτήσεως των αρετών, το βάθος του σκοπού τους ήταν ο φιλόθεος ζήλος τους υπέρ της αγάπης του Χριστού που πρώτος μας αγάπησε. Όσοι με το βάπτισμα «ενεδύθησαν χάριτι» τον Χριστόν, ενσυνείδητα πλέον εισδύουν στο νόημα του θανάτου και της αναστάσεώς του, όπου επέρχεται πλέον κατά συνέπειαν η διακοπή της σχέσεώς τους προς την αμαρτία και έτσι πραγματοποιείται η ποθητή μίμηση με το προτύπου τους τον Χριστό.

Η προς τον Χρίστον – Θεόν ομοίωση δεν πραγματοποιείται με φυσικά μέσα μιμήσεως, αλλά διά της χάριτος του Αγίου Πνεύματος, που διά των θείων της Εκκλησίας μυστηρίων γεννάται στους πιστούς. Η μίμηση απλώς της Χριστοθείας των πιστών αποδεικνύει τη σωστή τους πρόθεση να εκλέξουν τον ενάρετο βίο αντί της φαυλότητος του πονηρού βίου. Ολόκληρη όμως την μεταβολή και προαγωγή τους «εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού» και την μετάθεσή τους «εκ του θανάτου εις την ζωήν» λαμβάνουν με την κοινωνία των θείων ενεργειών, στις οποίες μετέχουν μέσω των θείων μυστηρίων.

Το βαθύτερο νόημα της Θεομιμήσεως ξεπερνά τους όρους των κανόνων της συμπεριφοράς, όπως ίσως θα νομίζουν οι νεωτεριστές. Κάτι τέτοιο βρίσκει κανείς στις διαιρεθείσες Εκκλησίες. Η καθολική προσπάθεια των πιστών ν' ακολουθήσουν,

δηλαδή να μιμηθούν, τον Χρίστο όσο μπορούν είναι να «ζήσουν εν Αυτώ», όπου προκαλείται η ομοήθειά μεταξύ τους και προς Αυτόν· αυτό δε είναι ακατόρθωτον χωρίς την Εκκλησία. Η βαθύτερη μέσω της Εκκλησίας διά των μυστηρίων κοινωνία των πιστών με τον Χριστό και τους αγίους συνιστά την πανενότητα, όπου «πάντες οι του Χριστού έν εισί». Η μίμηση άρα του Χριστού στην Ορθόδοξη Εκκλησία είναι η ολοκληρωτική ομοήθεια, Θεοήθεια, θεανθρωπισμός και θέωση ως καθολικός προορισμός του ανθρώπου, που δημιουργήθηκε «κατ' εικόνα και ομοίωσιν» και που έφθασε τώρα στην τελειότητα με την θεία κένωση του Λόγου.

Στην αγωνιστικότητά του για την μίμηση του Χριστού ο κάθε πιστός πληροφορείται εν αισθήσει την ανθρώπινη αδυναμία και μαθαίνει διά της πείρας το Κυριάκόν λόγιον, ότι «χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν». Εξ αντιθέτου, διά του Παυλείου «πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντι με Χριστώ» διδάσκεται πλήρως την άριστη αρετή της ταπεινώσεως της χριστιανικής ζωής και την αχώριστη σύντροφό της υπακοή, τα γνήσια χαρακτηριστικά του προτύπου. «Διότι λέει μάθετε από εμένα ότι είμαι πράος και ταπεινός στην καρδιά» και πάλιν «δεν ήλθα να κάνω το θέλημά μου, αλλά το θέλημα του Πατέρα μου που με έστειλε». Η υπομονή που συστήνεται στους δικούς του από τον Κύριό μας, «εν τη υπομονή υμών κτήσασθε τας ψυχάς υμών» και «όποιος υπομείνει μέχρι τέλους αυτός θα σωθεί», αποκαλύπτουν την αδυναμία και τρεπτότητα της ανθρωπίνης φύσεως μετά την πτώση και συνιστούν την συνεχή προσπάθεια προς την ατελείωτη τελειότητα. Η συνεχιζόμενη προσπάθεια της Χριστομοιώσεως δεν παύει να διδάσκει στον άνθρωπο τη δική του ευτέλεια και ταπεινότητα, που πιέζεται συνεχώς από τη φαυλότητα του παλαιού ανθρώπου και όλων των συναφών, και αυτό ακριβώς φανερώνει τον δείκτη της αποστάσεώς του από τον Χριστό. Η πρακτική αυτή εμπειρία της ανθρωπίνης αδυναμίας και μηδαμινότητος αποκαλύπτει το ύψος της θείας δωρεάς και αγάπης προς τον άνθρωπο και συντελεί στην πληρέστερη μορφή της τελειότητος, στην οποίαν οι κατά Θεόν τέλειοι όλα τα αποδίδουν σ' Αυτόν, «ώστε Αυτού να είναι όλα και Αυτός να είναι σε όλα»(Κολ. 2,11).

(Γέροντος Ιωσήφ, Λόγοι Παρακλήσεως, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 15, εκδ. Ι.Μ.Μ.Βατοπαιδίου, σ. 43-55).